8. HADİS

İYİLİĞİ EMRETMEK, KÖTÜLÜKTEN SAKINDIRMAK

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ :

« مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَالِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Saîd el-Hudrî radıyallahu anh, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle buyururken işittim dedi:

"Kim bir kötülük görürse, onu eliyle değiştirsin. Şayet eliyle değiştirmeye gücü yetmezse, diliyle değiştirsin. Diliyle değiştirmeye de gücü yetmezse, kalbiyle düzeltme cihetine gitsin ki, bu imanın en zayıf derecesidir."[8]

Açıklamalar

Bu hadis, münkerin, kötülük ve fenalıkların nasıl değiştirileceği konusunda temel teşkil edici bir özelliğe sahiptir. İyiliği emir ve kötülükten nehiy görevi, her Müslüman mükellefi kapsayıcı niteliktedir. İslâm âlimleri; genel anlamda, kötülükleri el ile değiştirmenin yöneticilerin, dil ile

8 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 186 (Müslim, Îmân 78. Ayrıca bk. Tirmizî, Fiten 11; Nesâî, Îmân 17)

Açıklamalar

değiştirmenin âlimlerin; kalb ile değiştirmenin de bunlara güç yetiremeyen zayıfların, avamın görevi olduğunu söylerler. Böylece, her seviyedeki Müslümana düşen bir vazifenin bulunduğu ortaya çıkmış olur. Bununla beraber, her seviyedeki insan, bunların hangisine güç yetirirse onu yerine getirir de denilmiştir.

İyiliği emir ve kötülükten nehiy vazifesi yapan kimseler, İslâm'ın tebliğ metodunu iyi bilmelidirler. Nezâket, iyi muamele, yumuşak davranış, merhametle yaklaşma gibi genel esaslar, böyle kimselerde bulunması gereken temel vasıflardır.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Ma'rufu emir ve münkerden nehiy vazifesini yerine getirecek, bu vazifeyi îfâ edecek âlimler yetiştirmek ve bir topluluk oluşturmak Müslümanlar üzerine farz-ı kifâyedir.
2. Toplumdaki kötülükleri önlemede, genel anlamda el ile yani fiilen engel olmak yöneticilerin; dil ile yani tebliğ, öğretim, îkaz ve nasihatla engel olmak âlimlerin; kalben buğz etmek, kötülükten nefret etmek suretiyle karşı gelmek de halkın görevidir.
3. İyiliği emir ve kötülükten nehiy, İslâm ümmetinin müşterek sorumluluğudur.